

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 77
(บ้านเนินสันติ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1
COMMUNITY PARTICIPATION IN EDUCATIONAL MANAGEMENT OF
THAIRATHWITTHAYA 77 SCHOOL (BANNOENSANTI) UNDER THE
CHUMPHON PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

ปรัชญา ทองวิเศษ¹, จุฬารัตน์ วรรณภรณ์ ณะแพทย์²

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
อาจารย์ประจำ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 77 (บ้านเนินสันติ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนมีจำนวน 300 คน ได้มาด้วยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 77 (บ้านเนินสันติ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 โดยรวมทั้ง 3 ด้านที่เลือกมาศึกษา ได้แก่ ด้านร่วมแรง ด้านร่วมคิด และด้านการจูงใจให้บุคคลอื่นลงทุน พบว่าอยู่ในระดับมาก 2) การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 77 (บ้านเนินสันติ) ไม่ว่าจะจำแนกโดย เพศและอายุ พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของชุมชน, การจัดการศึกษา, ประถมศึกษา

ABSTRACT

This research aimed to examine the community participation in educational management of Thairathwitthaya 77 school (Bannoensanti) under the Chumphon primary educational service area office 1. The sample group used in this research was 300 people in the service area of school which acquired by simple random sampling. The instrument used for data collection was a 5-level rating scale questionnaire. Statistics used in data analysis consisted of percentage, mean, standard deviation, and the t-test

The results of this research were revealed as follows: 1) The level of community participation in educational management of Thairathwittaya 77 school (Bannoensanti) under the Chumphon primary educational service area office 1 was totally at high level, including the three aspects that were selected to study: physically help, collaborating help, and the investment or incentives for people to invest. 2) The community participation in educational management of Thairathwittaya 77 school (Bannoensanti) under the Chumphon primary educational service area office 1 had no difference with regardless of gender and age.

Keywords: Community Participation, Educational Management, Primary Education

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในฐานะที่สถานศึกษาเป็นสถาบันที่มีความใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุด สถานศึกษาควรปรับปรุงระบบการบริหารการศึกษาให้มีเอกภาพด้านนโยบายและมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งให้กระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นเพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการภายในสถานศึกษา สนับสนุนให้บุคลากรและองค์กรในชุมชนมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจในการจัดการศึกษาของชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2540) อีกทั้ง รัตติรัตน์ นิมิตรบรรณสาร (2542) กล่าวว่า iva การดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานี้ กระทรวงศึกษาธิการได้มีความพยายามมาก่อนหน้านั้นแล้วโดยในปี พ.ศ. 2525 ทุกสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการจะต้องจัดตั้งคณะกรรมการศึกษาของตนเองเพื่อสนับสนุนการทำงานของสถานศึกษา แต่นโยบายดังกล่าวไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากคณะกรรมการส่วนใหญ่ เชิดชวยาดกับ

การถูกขอความช่วยเหลือในด้านการเงิน จึงมักไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมประชุม ต่อมาในปี พ.ศ. 2539 ได้มีการเปลี่ยนรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาโดยเปลี่ยนองค์ประกอบของคณะกรรมการด้วย คือ ให้มาจากผู้แทนสามฝ่าย ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวนทั้งสิ้นไม่ต่ำกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบห้าคน โดยคณะกรรมการสถานศึกษา มีอำนาจมากขึ้น คือ สามารถบริหารงานร่วมกับสถานศึกษาได้แต่ที่ผ่านมา พบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาไม่ตระหนักในบทบาทที่เพิ่มขึ้นของตนมากนัก ทำให้การร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร อีกทั้งเพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กระทรวงศึกษาธิการจึงออกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2543 ขึ้น ซึ่งมีสาระสำคัญที่มุ่งให้สถานศึกษามี คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างน้อย สถานศึกษาละเจ็ดคน แต่ไม่เกินสิบห้าคน ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทน องค์การชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษามีจำนวน ประเภทละไม่เกินสองคนและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินสี่คน โดยให้ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้กำหนดบทบาทใน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานไว้ 12 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543) ดังนี้

- 1) กำหนดนโยบาย แผนแม่บท และแผนพัฒนา ของสถานศึกษา
- 2) ให้ความเห็นชอบ แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
- 3) ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตร ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
- 4) กำกับและติดตาม การดำเนินการตามแผน ของสถานศึกษา
- 5) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้น พื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพ
- 6) ส่งเสริมให้มี การพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อย โอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับ การพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ
- 7) เสนอแนวทาง และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารบุคคลและด้าน บริหารทั่วไปของสถานศึกษา
- 8) ส่งเสริมให้มี การระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษาตลอดจน เป็นวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น

เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาการของนักเรียนทุกวัย รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรม ของท้องถิ่นและของชาติ 9) เสริมสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์การพัฒนาชุมชน และท้องถิ่น 10) ให้ความเห็นชอบรายงานผล การดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อน เสนอต่อสาธารณชน 11) แต่งตั้งที่ปรึกษาและ หรือคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินงานตาม ระเบียบที่เห็นสมควร 12) ปฏิบัติการอื่นตามที่ ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของ สถานศึกษานั้น ๆ

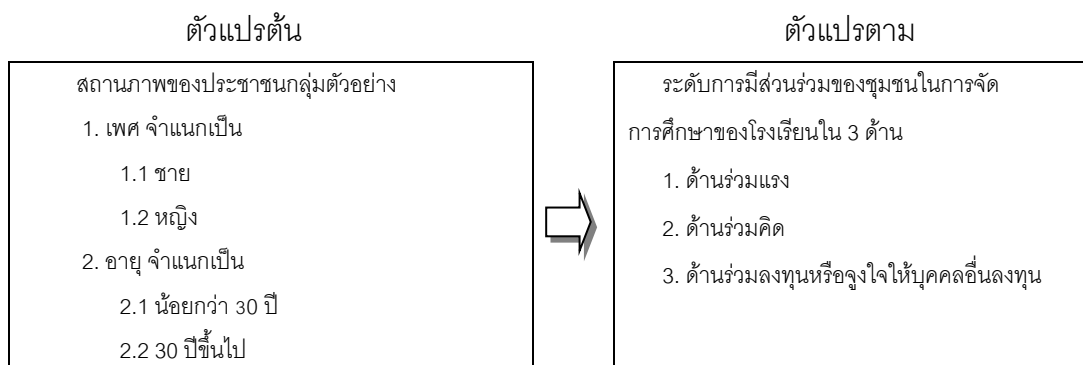
จากบทบาทหน้าที่ดังกล่าว จะเห็นได้ ว่าในการจัดการศึกษานั้นให้ความสำคัญของ สังคมและท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการ จัด การศึกษาโดยมีความมุ่งหมายที่จะให้เกิด คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และความ ต้อง การ ของ ท้อง ถิ่น จึง ก าหนดให้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาท หน้าที่ที่สำคัญในการมีส่วนร่วมในการ จัด การศึกษาให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 77 (บ้านเนินสันติ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 มีวิสัยทัศน์ ว่าโรงเรียนต้องเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ด้าน เทคโนโลยี มีการใช้นวัตกรรมน้อมนำเศรษฐกิจ พอเพียง นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษา ครูมีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ ครู ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้วย

ความสำคัญของการมีส่วนร่วมดังกล่าว ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นครู ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนแห่งนี้ ดังนั้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน แต่มีความคาดหวังว่าผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน ทั้งนี้ผู้ศึกษาเชื่อมั่นว่าจะนำไปสู่การพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้นได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 77 (บ้านเนินสันติ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 77 (บ้านเนินสันติ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 จำแนกตาม เพศและอายุของประชาชน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 77 (บ้านเนินสันติ) โดยผู้วิจัยเลือกทำการศึกษาการมีส่วนร่วมใน 3 ด้านเท่านั้น ได้แก่ ด้านร่วมแรง ด้านร่วมคิด และด้านร่วมลงทุนหรือจูงใจให้บุคคลอื่นลงทุน

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่ ประชาชนที่บรรลุนิติภาวะแล้วซึ่งในการศึกษาค้นคว้านี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษากับผู้ปกครองของนักเรียนที่มีสถานที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 77 (บ้านเนินสันติ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 มีจำนวนทั้งหมด 1,365 คน โดยกำหนดให้ผู้ปกครองนักเรียนมีจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงใช้กลุ่มตัวอย่างมาทำการศึกษาแทน โดยเลือกมาจำนวน 300 คน ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนขั้นต่ำที่ยอมรับได้ มีความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5 ตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970) และทำการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 300 คน ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนขั้นต่ำที่ยอมรับได้ มีความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5 ตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970) และทำการสุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการประมาณค่าพารามิเตอร์ใช้สถิติ t-test สำหรับการแปลความหมายค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 แปลความหมายว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 แปลความหมายว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 แปลความหมายว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 แปลความหมายว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 แปลความหมายว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 77 (บ้านเนินสันติ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านร่วมแรง ด้านร่วมคิด และ

ด้านร่วมลงทุนหรือจูงใจให้บุคคลอื่นลงทุน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีส่วนร่วมในระดับมากมีเพียงด้านเดียว คือด้านร่วมลงทุนหรือจูงใจให้บุคคลอื่นลงทุน

2. ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในภาพรวมและรายด้านไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย เพราะโดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่ในรายด้านมีเพียงด้านเดียวเท่านั้น คือ ด้านร่วมลงทุนหรือจูงใจให้บุคคลอื่นลงทุน ส่วนด้านร่วมแรงและด้านร่วมคิด นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

3. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในภาพรวมและรายด้านเมื่อเปรียบเทียบโดยจำแนกตาม เพศ และอายุ ของประชาชนในชุมชน ไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติ

อภิปรายผล

1. ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 77 (บ้านเนินสันติ) อำเภอท่าชะะ จังหวัดชุมพร ทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านร่วมแรง ด้านร่วมคิด และ ด้านร่วมลงทุนหรือจูงใจให้บุคคลอื่นลงทุน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดการปฏิรูประบบการศึกษาที่กำหนดให้การศึกษาเป็นเรื่องสำคัญที่ทุกคนต้องให้ความสำคัญ ต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาไม่ว่าจะเป็น วัด ชุมชน ที่สำคัญกำหนดให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาใน อาจ ในฐานะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการที่ปรึกษา ภาควิชาการมีส่วนร่วมใน

การบริการงานต่าง ๆ จึงส่งผลให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิกา ชมดี (2524) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเกิดขึ้นเมื่อพวกเขาเรียนรู้ถึงประโยชน์ที่เขาได้รับจากการเข้ามามีส่วนร่วมซึ่งเกิดจากการแลกเปลี่ยนกันระหว่างผู้เข้าร่วมด้วยกัน หรือการได้รับความช่วยเหลือจากผู้เข้าร่วมคนอื่น ๆ ด้วย สอดคล้องกับ จีรพรรณ กาญจนะจิตรา (2526) ได้อธิบายถึงเหตุผลในการมีส่วนร่วมของมนุษย์ว่าน่าจะเกี่ยวกับมีปัจจัย 3 กลุ่ม คือ ปัจจัยดึงดูด (Pull Factors) ปัจจัยผลักดัน (Push Factors) และ ปัจจัยสนับสนุน (Supporting Factors) ที่ก่อให้เกิดการกระทำร่วมกันของกลุ่มคน สอดคล้องกับ ถวิล มาตรเลี่ยม (2542) ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้เขียนบทความเรื่องโรงเรียนปฏิรูปการศึกษาว่า การมุ่งเน้นให้โรงเรียนเป็นหน่วยบริหาร การจัดการ ที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบบนพื้นฐานของการตัดสินใจ โดยมีบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างแท้จริง นั่นก็คือ บิดา มารดา ผู้ปกครอง ครู ผู้บริหาร และนักเรียน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ บิดา มารดา ผู้ปกครอง ผู้เขียนได้เน้นให้เห็นว่า บิดามารดา ผู้ปกครอง จะเปลี่ยนบทบาทจากผู้ดูแล นักเรียนแบบเดิม นั่นคือ เพียงแต่ช่วยในเรื่องปัจจัยพื้นฐานของการดำรงชีวิต และปัจจัยพื้นฐานในการเรียน ดูแล สอดคล้องความประพฤติบ้าง ก็จะเปลี่ยนเป็นผู้ที่มีบทบาท

ใกล้ชิดกับโรงเรียน ช่วยวางแผนกับ โรงเรียนวางแผนการเรียนของบุตรหลานให้มากขึ้น มีส่วนเกี่ยวข้องในการสนับสนุนและการพัฒนาการบริหารจัดการของโรงเรียนมากขึ้น สอดคล้องกับ ชัยยุทธ บุญยสวัสดิ์ (2542) ผู้อำนวยการโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ให้ข้อคิดไว้ในบทความประกายหวังแห่งการปฏิรูปการเรียนรู้อาจารย์ผู้ปกครอง คือ องค์ประกอบอีกส่วนหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้การปฏิรูปการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เป้าหมาย เพราะบทบาทในการพัฒนาเด็กเป็นหน้าที่ของผู้ปกครองคนหนึ่ง โรงเรียนจะพัฒนาได้เพียงคนหนึ่งเท่านั้น กระบวนการเรียนรู้ที่จะให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ เด็กควรจะเรียนรู้อย่างไร ควรจะปฏิบัติอย่างไร ตรงนี้ผู้ปกครองจะต้องรับรู้ ต้องเข้าใจ ต้องมีบทบาทร่วมกันกับทางโรงเรียน

แต่อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยนี้พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนซึ่งเป็นผู้ปกครองโดยตรงของนักเรียน ยังมีระดับในการร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในระดับปานกลางเท่านั้น โดยเฉพาะ ด้านการร่วมแรงและร่วมคิด ซึ่งก็น่าจะมีสาเหตุหลัก ๆ อยู่หลายประการ อาทิ ประชาชนในอำเภอท่ามะเขือยังมีฐานะยากจน ในวันเวลาปกติต้องออกไปประกอบอาชีพการงาน จึงไม่มีเวลามากพอที่จะมาช่วยโรงเรียนทำหรือโน้มน้าวนี้ได้ จากการวิจัยเรื่องปัจจัยสำคัญในการมีส่วนร่วมกิจกรรมโรงเรียนของผู้ปกครองนักเรียนในเขตอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม โดย พีรพงศ์ ทิพนาค

และปรารภนา มูลทองน้อย (2560) ได้รายงานไว้ว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น มีความสัมพันธ์กับอาชีพของผู้ปกครองและช่องทางการสื่อสารของโรงเรียน ดังนั้นหากโรงเรียนต้องการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับโรงเรียนให้มากขึ้น ก็ควรต้องตระหนักด้วยว่าควรจะทำกิจกรรมอะไร ในช่วงเวลาใด ผู้ปกครองนักเรียนซึ่งก็คือชุมชนนั่นเองจะสามารถเข้ามาร่วมได้ รวมทั้ง การประชาสัมพันธ์ผ่านทางนักเรียนถึงผู้ปกครองโดยตรง หรือการสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2. ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 77 (บ้านเนินสันติ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า ประชาชน (ผู้ปกครองนักเรียน) เพศชายกับ เพศหญิง มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การปฏิรูประบบการศึกษาในปัจจุบันทำให้ประชาชนตื่นตัวและรับรู้ถึงความสำคัญและความจำเป็น ที่ต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา ทั้งในฐานะผู้ปกครองนักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา จึงส่งผลให้ทุกคนทั้งหญิงและชายล้วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2542) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ในพื้นที่ที่ศึกษาคณะกรรมการโรงเรียนมีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนมาก

เนื่องจากคณะกรรมการโรงเรียนและคณะครูมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ศึกษา คณะกรรมการโรงเรียนเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งมีที่ทำการตั้งอยู่ในบริเวณโรงเรียนทำให้มีโอกาสพบปะพูดคุยกับ คณะครูอย่างไม่เป็นทางการตลอดเวลา อีกประการหนึ่งคณะกรรมการโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นคนรุ่นใหม่ในชุมชนทำให้มีความกระตือรือร้น ในการทำงานทั้งในการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาโรงเรียนซึ่งเป็นการทำงานในลักษณะของการสนับสนุนและส่งเสริมการทำงานของโรงเรียนมาก ซึ่งมีส่วนร่วมในลักษณะให้ความร่วมมือร่วมงานและร่วมสนับสนุนในการดำเนินงานของโรงเรียนในฐานะผู้ดำเนินการมากกว่าผู้มาร่วมงานมีโอกาสแสดงความคิดเห็นในการดำเนินการและกิจกรรมของโรงเรียนอย่างมั่นใจและอาจมีอำนาจตัดสินใจ ในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับนโยบายหรือเปลี่ยนแปลงกิจกรรมหรือการดำเนินงานได้บ้าง สอดคล้องกับ วิรัตน์ หมั่นจินะ (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของผู้แทนประชาชนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดเชียงรายพบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของผู้แทนประชาชนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับมาก คือ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมมีความเกี่ยวข้องอยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วน

ร่วมของผู้แทนประชาชนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระหว่าง เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษาและบทบาทในชุมชน แล้วปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

3. ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 77 (บ้านเนินสันติ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 จำแนกตามอายุ พบว่า อายุต่ำกว่า 30 ปี อายุ 30 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการปฏิรูประบบการศึกษาในปัจจุบัน ทำให้ประชาชนตระหนักดีว่า การศึกษาคือกลไกสำคัญที่จะทำให้ชาติพัฒนา การศึกษามีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต ทุกคนต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามกฎหมาย ทั้งในฐานะผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาผู้ปกครองนักเรียน โดยเฉพาะคณะกรรมการสถานศึกษา ไม่มีข้อจำกัดด้านอายุ จึงส่งผลให้ทุกคน ทุกวัยมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ วิรัตน์ หมื่นจินะ (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของผู้แทนประชาชนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดเชียงรายพบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของผู้แทนประชาชนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับมาก คือ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมมีความเกี่ยวข้องอยู่ในระดับ

ปานกลาง ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้แทนประชาชนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระหว่าง เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษาและบทบาทในชุมชน แล้วปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับ ศราวุธ ยาวีระ (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย พบว่า ระดับของปัจจัยในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปัจจัยค่าจุนในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับถวิล มาตรเลียม (2542) ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้เขียนไว้ในบทความเรื่องโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา ว่า การมุ่งเน้นให้โรงเรียนเป็นหน่วยบริหาร การจัดการ ที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบบนพื้นฐานของการตัดสินใจ โดยมีบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างแท้จริง นั่นก็คือ บิดา มารดา ผู้ปกครอง ครู ผู้บริหาร และนักเรียน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ บิดา มารดา ผู้ปกครอง ผู้เขียนได้เน้นให้เห็นว่า บิดามารดา ผู้ปกครอง จะเปลี่ยนบทบาทจากผู้ดูแล นักเรียนแบบเดิม นั่นคือ เพียงแต่ช่วยในเรื่องปัจจัยพื้นฐานของการดำรงชีวิต และปัจจัยพื้นฐานในการเรียน ดูแล สอดคล้องความประพฤติบ้าง ก็จะเปลี่ยนเป็นผู้ที่มีบทบาท

ใกล้ชิดกับโรงเรียน ช่วยวางแผนกับ โรงเรียน
วางแผนการเรียนของบุตรหลานให้มากขึ้นมี
ส่วนเกี่ยวข้องในการสนับสนุนและการ
พัฒนาการบริหารจัดการของโรงเรียนมาก
ขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 โรงเรียนและหน่วยงานที่
เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาควรส่งเสริมและ
สนับสนุนให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัด
การศึกษาตามบทบาท หน้าที่ ตามแนวทาง
ปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.2 โรงเรียนควรเผยแพร่ความรู้
เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ชุมชน และผู้มีส่วน
เกี่ยวข้องได้รับทราบความเคลื่อนไหวทาง
การศึกษาของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

1.3 โรงเรียนควรให้ชุมชน และผู้มีส่วน
เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร

จัดการศึกษาตามบทบาทและหน้าที่ ที่กฎหมาย
กำหนดไว้อย่างแท้จริง

1.4 โรงเรียนควรสนับสนุน ส่งเสริม
การให้ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามี
ส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาตาม
แนวทางปฏิรูปการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าต่อไป

2.1 ควรศึกษาความคิดเห็นของครู
และบุคลากรทางการศึกษาต่อการมีส่วนร่วมใน
การจัดการศึกษาของชุมชนด้วย

2.2 ควรศึกษาความคิดเห็นของครู
และบุคลากรทางการศึกษาต่อการมีส่วนร่วมใน
การจัดการศึกษาของชุมชน โดยศึกษาหลาย ๆ
โรงเรียนหรือศึกษาในระดับเขตพื้นที่

2.3 ควรศึกษาความคิดเห็นของครู
และบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน
ต่อการมี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ
คณะกรรมการสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กรรณิกา ชมดี. (2524). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ: ศึกษา

เฉพาะกรณีโครงการสารภี ตำบลท่าช้าง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยา
นิพนธ์ สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาสังคมสงเคราะห์, บัณฑิตวิทยาลัย.

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

จิรพรรณ กาญจนจิตรา. (2526). การมีส่วนร่วมของสตรีในการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: (ม.ป.พ.).

ชัยยุทธ บุญยสวัสดิ์. (2543). การบริหารโรงเรียนยุคใหม่. กรุงเทพฯ: มิตรสยาม.

ถวิล มาตรเลี่ยม. (2542). การปฏิรูปการศึกษาโรงเรียนเป็นฐานการบริหารจัดการ. กรุงเทพฯ

รติรัตน์ นิมิตรบรรณสาร. (2542). โครงการจดหมายถึงหลานเพื่อปวงผู้สูงอายุ โครงการร่วมระหว่าง

10 ประเทศในเอเชีย. กรุงเทพฯ: อมรินทร์

- วิรัตน์ หมั่นจินะ. (2543). **ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของ
ผู้แทนประชาชนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดเชียงราย**. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตร์ คุรุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏเชียงราย.
ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. (2542). **การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้น
พื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ (กศ.ด.). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2540). **การปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2543). **ระเบียบคณะกรรมการว่าด้วย
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities.
Educational and Psychological Measurement, 30(3), pp. 607-610.